

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zeist
Postbus 513
3700 AM ZEIST

ONDERWERP	Beoordeling IBT omgevingsrecht 2022-2023	TELEFOONNUMMER	+31681025300
DATUM	30-01-2024	E-MAILADRES	thomas.van.walchren@ provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-390265605-13076	DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN	Thomas van Walchren	TEAM	BEI
BIJLAGE	Overzicht verbeterpunten		

Geacht college,

Uw gemeente heeft in het kader van Interbestuurlijk Toezicht (IBT) informatie toegezonden over uw taakuitvoering in 2022-2023 op het gebied van het Omgevingsrecht. Wij hebben deze informatie beoordeeld. In deze brief leest u onze beoordeling.

Oordeel over uw taakuitvoering omgevingsrecht

Ons oordeel over uw taakuitvoering luidt:

- Vakgebied Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) - Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH): voldoet deels.
- Vakgebied Monumenten / Archeologie: voldoet.

Het oordeel ten aanzien van het vakgebied Wabo luidt net als het oordeel over 2021-2022 'voldoet deels'. Wij constateren dat u nog niet alle verbeterpunten van de vorige beoordeling hebt uitgevoerd. Deze verbeterpunten zijn ook voor de beoordeling over 2022-2023 relevant. Deze verbeterpunten vindt u hieronder in deze brief. Uw gemeente heeft de afgelopen periode binnen het VTH-domein diverse stappen tot verbetering gezet qua personele capaciteit, (werk)processen en ICT, implementatie Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Verder heeft u een extern bureau ingehuurd om samen met de VTH-medewerkers nieuw VTH-beleid te ontwikkelen. Wij hebben er vertrouwen in dat u bij het formuleren van het nieuwe beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving de genoemde verbeterpunten ter harte neemt. Als wij bij de volgende beoordeling constateren dat u geen of onvoldoende uitvoering heeft gegeven aan de verbeterpunten, kan dat gevolgen hebben voor de beoordeling 2023-2024.

Toelichting beoordeling

Bij het uitvoeren van onze wettelijk toezichtstaak hanteren wij de Verordening systematische toezichtinformatie provincie Utrecht (hierna: IBT-verordening), het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2021-2024 en de interventieladder die landelijk tussen Rijk, IPO en VNG is afgesproken. Het beleidskader vindt u via de volgende link: www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/bestuurlijke-zaken/interbestuurlijk-toezicht, onder het kopje "Beleidskader en

Uitvoeringsagenda". Een toelichting op de interventieladder is te vinden op onze website www.provincie-utrecht.nl/werkwijze-ibt.

In de vorige beoordelingsperiode is de taakuitvoering van uw gemeente als 'voldoet deels' beoordeeld. Dit betekent dat u de vorige beoordelingsronde deels voldeed aan de wettelijke eisen. Wij hebben daarom de ontvangen toezichtinformatie inhoudelijk getoetst aan de geldende wet- en regelgeving. Daarnaast hebben onze toezichthouders op 23 november 2023 een gesprek gevoerd met de teammanager Ruimtelijke Ontwikkeling, twee juristen handhaving en de coördinator vergunningverlening van de gemeente. De informatie uit dit gesprek is in deze beoordeling meegenomen.

Hieronder leest u per vakgebied een toelichting op deze beoordeling.

Wabo – VTH

Bij de beoordeling van de informatie voor het vakgebied VTH hebben we getoetst of uw gemeente de processen zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Wij baseren ons hierbij op de wettelijke eisen voor deze processen, zoals vermeld in hoofdstuk 5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en hoofdstuk 10 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht. Deze proceseisen staan ook bekend als de BIG-8 cyclus.

Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de gemeentelijke thuishaken (VTH-beleid / U&H-strategie thuishaken)

U heeft het VTH-beleid 2019-2022 met een jaar verlengd met het oog op de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Wij stellen echter vast dat u voor het verlengen van het VTH-beleid 2019-2022 geen tussentijdse beleidsevaluatie heeft uitgevoerd en dus niet heeft bekeken of de onderliggende risico- en probleemanalyse aanpassing behoeft. Daardoor is niet duidelijk of bijsturing van het beleid nodig is of dat beleidsdoelen moeten worden aangevuld/aangepast. Het is derhalve niet duidelijk of het verlengde beleid nog actueel is.

Daarnaast constateren wij nu voor een derde keer dat de doelen in het beleid onvoldoende meetbaar zijn. De voortgang van vage of niet meetbare doelen kan niet goed worden gemonitord waardoor in een eventuele periodieke beleidsevaluatie onvoldoende inzichtelijk kan worden gemaakt in hoeverre de doelen zijn bereikt. Daarnaast maken vage doelen het niet goed mogelijk om inzichtelijk te maken welke financiële en personele middelen benodigd zijn voor het bereiken van de gestelde doelen.

In het beleid is verder niet inzichtelijk gemaakt welke financiële en personele middelen benodigd zijn voor het bereiken van de gestelde doelen. Wettelijk is vereist dat u de voor het bereiken van de in het beleid geformuleerde doelen en de uit te voeren werkzaamheden benodigde én beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk maakt in het beleid en in de begroting borgt. Ook de wijze waarop de benodigde financiële en personele middelen is berekend moet in het beleid inzichtelijk worden gemaakt. Vervolgens dient u er zorg voor te dragen dat voor de uitvoering van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's, voldoende financiële en personele middelen beschikbaar zijn en dat deze middelen zo nodig worden aangevuld of de uitvoeringsprogramma's zo nodig worden aangepast.

Wij gaan ervan uit dat u in 2024 actueel VTH-beleid (onder de Omgevingswet een Uitvoerings- en Handhavingsstrategie genaamd) vaststelt en daarbij de verbeterpunten, opgenomen in de bijlage, uitvoert.

Wat het jaarverslag en uitvoeringsprogramma betreft merken wij op dat u deze zodanig laat vaststellen dat u bijna 8 maanden (!) lang niet volgens een uitvoeringsprogramma heeft gewerkt. Eventuele bijsturing binnen de operationele cyclus (voorbereiden, uitvoeren, monitoren) van de BIG-8 cyclus is daardoor niet goed mogelijk. Door het uitvoeringsprogramma zodanig laat vast te stellen is tevens niet goed mogelijk om in de begroting de personele en financiële middelen te vragen die nodig zijn om de in het uitvoeringsprogramma geprogrammeerde activiteiten uit te voeren om de doelen te bereiken. Wij geven u in overweging mee om de BIG-8-cyclus in de toekomst aan te laten sluiten bij de P&C-cyclus.

Een overzicht van alle verbeterpunten vindt u in de bijlage.

Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de basistaken omgevingsdienst (U&H-strategie regio Utrecht)

In de beoordelingsronde 2022 is vastgesteld dat u op 5 februari 2022 de U&H-strategie regio Utrecht had vastgesteld, maar dat het een groeidocument betreft. Ook is vastgesteld dat er nog geen uniform uitvoeringsprogramma is vastgesteld op basis van de U&H-strategie regio Utrecht. In de regio wordt de U&H-strategie de komende jaren nog doorontwikkeld en wordt nagedacht over een uniform uitvoeringsprogramma. Ondanks deze lopende doorontwikkeling, zullen wij de huidige U&H-strategie regio Utrecht in 2024 beoordelen. Eventuele verbeterpunten die bij de beoordeling in 2024 naar voren komen, zullen met u en de regionale werkgroep worden gedeeld om mee te nemen bij de doorontwikkeling.

Verordening Kwaliteit VTH

Wij toetsen of u jaarlijks evalueert in hoeverre de landelijk vastgestelde kwaliteitscriteria worden nageleefd door de omgevingsdienst én de eigen organisatie. Daarnaast toetsen wij of u daarover mededeling doet aan de gemeenteraad. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op opleidingen, kritische massa en frequentie van de uitvoering van taken per medewerker. Deze criteria zijn in uw gemeente van toepassing op de basis- en plustaken die de omgevingsdienst uitvoert en de VTH-taken die uw eigen organisatie uitvoert.

Wij constateren dat u nu al meerdere jaren geen evaluatie uitvoert waardoor niet duidelijk is in hoeverre uw organisatie en de omgevingsdienst voldoet aan de kwaliteitscriteria. Wij verzoeken u dringend een evaluatie uit te voeren van zowel de gemeentelijke organisatie als de omgevingsdienst en hierover met een heldere onderbouwing te rapporteren aan de gemeenteraad, zodat duidelijk wordt in hoeverre uw gemeente en de omgevingsdienst voldoen aan de kwaliteitscriteria en waar de knelpunten liggen.

Monumenten en Archeologie

Bij de beoordeling van dit vakgebied hebben we getoetst of sprake is van adequate vergunningverlening, of de monumentencommissies goed functioneren en in hoeverre er sprake is van adequate advisering in het kader van de archeologische monumentenzorg.

De beoordeling van dit taakveld over 2022 luidt 'voldoet'. Dit betekent dat u grotendeels voldoet aan de wettelijke eisen. Uit de door u ingediende toezichtinformatie blijkt dat archeologie structureel deel uitmaakt van de vergunningsprocedure. Bij omgevingsvergunningen voor Rijksmonumenten is advies gevraagd aan de Monumentencommissie.

Toezichtregime komende beoordeling

Komende beoordeling toetsen we wederom of uw gemeente de processen voor het vakgebied VTH zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Aangezien uw gemeente de laatste jaren als 'voldoet deels' werd beoordeeld, valt u in de komende beoordelingsronde ook onder het reguliere toezichtregime.

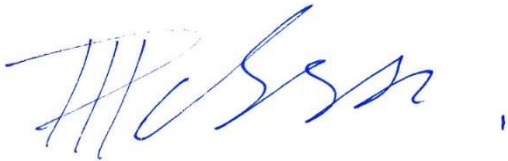
Tot slot

Hiermee is deze toetsingsronde afgerond. We verzoeken u de hiervoor genoemde verbeterpunten op te pakken en bij de toezichtinformatie voor de volgende beoordelingsronde een overzicht te voegen met de ondernomen acties naar aanleiding van deze verbeterpunten. De volledige toezichtinformatie over de periode 2023-2024 ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk nadat u deze hebt vastgesteld, maar in ieder geval uiterlijk op 15 juli 2024.

Een afschrift van deze brief sturen wij ter kennisgeving aan uw gemeenteraad.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor www.provincie-utrecht.nl/interbestuurlijktoezicht. Deze brief wordt via deze kaart ook toegankelijk.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'H.P. van Essen', followed by a small comma.

H.P. van Essen
Gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Coördinatie Omgevingsbeleid, Energietransitie, Milieu en Bestuur

Bijlage: overzicht verbeterpunten

Rapportage en evaluatie

1. Voer een periodieke beleidsevaluatie uit. Stel deze vast en stuur deze ter informatie aan de gemeenteraad. *Toelichting: De laatste tussentijdse beleidsevaluatie is zeer summier uitgevoerd in 2018/2019. Een wettelijk vereiste is dat periodiek gerapporteerd wordt over het al dan niet bereiken van de in het VTH-beleid gestelde doelen. Daarnaast dient gerapporteerd te worden over de uitvoering van de activiteiten in verhouding tot de prioriteitstelling. Ten slotte dient gerapporteerd te worden over de uitvoering van de afspraken met andere bestuursorganen en organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving.*
2. Bezie of de probleem- en risicoanalyse voor uitvoering (vergunningverlening en aanverwante taken) en handhaving (toezicht en handhaving) nog actueel is en pas deze zo nodig aan. *Toelichting: u heeft het VTH-beleid 2019-2022 met een jaar verlengd zonder na te gaan of de probleem- en risicoanalyse nog actueel is. Daardoor is niet duidelijk of het verlengde beleid actueel is.*
3. Stel het jaarverslag tijdig vast. *Toelichting: Een tijdige vaststelling is voor een goede taakuitvoering en doorlopen van de BIG-8 cyclus essentieel.*

Strategisch beleid

4. Actualiseer het beleid voor de Uitvoering (vergunningverlening en aanverwante taken) en Handhaving (toezicht en handhaving) voor de thuishaken. *Toelichting: Het VTH-beleid 2019-2022 is met een jaar verlengd. Actualiseer dit beleid aan de hand van een volledige beleidsevaluatie en een actuele probleem- en risicoanalyse.*
5. Formuleer in het beleid heldere en meetbare doelen die gekoppeld zijn aan gestelde prioriteiten, zoals beschreven onder punt 2. Stel het geactualiseerde beleid vast en stuur dit ter informatie aan de gemeenteraad. *Toelichting: Om goed te kunnen monitoren en te evalueren is het van belang dat de doelen voldoende concreet (als meetbare prestaties) geformuleerd zijn.*
6. Geef in het beleid inzicht in de afspraken die u heeft gemaakt met de andere betrokken bestuursorganen over de samenwerking bij en de afstemming van de werkzaamheden. *Toelichting: in het beleid wordt hier en daar wel vermeld dat er afspraken zijn gemaakt, maar wat die afspraken inhouden, wordt niet vermeld.*
7. Geef in het beleid inzicht in de afspraken die u heeft gemaakt met de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving. *Toelichting: in het beleid wordt hier en daar wel vermeld dat er afspraken zijn gemaakt, maar wat die afspraken inhouden, wordt niet vermeld.*
8. Maak in het beleid inzichtelijk gemaakt welke capaciteit of middelen benodigd zijn om de doelen te bereiken en op welke wijze dit berekend is.

Operationeel beleid

9. Vermeld in het beleid voor zowel de basistaken als thuishaken welke sancties (waaronder in ieder geval dwangsombedragen) en begunstigingstermijnen worden gehanteerd en hoe deze worden afgestemd op strafrechtelijke handhaving (ook door OM).
10. Vermeld in het beleid hoe wordt omgegaan met overtredingen begaan door de eigen organisatie en andere overheidsorganen. *Toelichting: uit het VTH-beleid blijkt niet hoe u omgaat met overtredingen begaan door de eigen organisatie en andere overheidsorganen.*
11. Maak de personele en financiële middelen die **benodigd én beschikbaar** zijn voor het bereiken van de in het beleid geformuleerde doelen inzichtelijk en waarborg deze in de begroting. *Toelichting: De beschikbare capaciteit is voldoende geborgd in de begroting. Echter, het alleen opnemen van de beschikbare capaciteit is onvoldoende. Het is nodig om vanuit de doelen een inschatting te maken van de benodigde capaciteit om die doelen te bereiken en het is die benodigde capaciteit die moet worden geborgd in de begroting.*
12. Maak de wijze van berekening van de benodigde personele en financiële middelen inzichtelijk voor de uit te voeren activiteiten.

Programma en organisatie

13. Stel het uitvoeringsprogramma voortaan tijdig vast zodat bij aanvang van het nieuwe jaar de uitvoering kan plaatsvinden volgens een actueel programma. Van belang is dat bij het schrijven van het jaarlijkse

uitvoeringsprogramma rekening kan worden gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag.

14. Stem het uitvoeringsprogramma af met andere betrokkenen bestuursorganen en de organen die belast zijn met strafrechtelijke handhaving. *Toelichting: uit het uitvoeringsprogramma blijkt niet dat het uitvoeringsprogramma met andere publiekrechtelijke organen is afgestemd.*

Vorbereiding, monitoring en uitvoering

15. Draag zorg voor voldoende financiële en personele middelen om de in het uitvoeringsprogramma voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren en vul zo nodig deze middelen aan of pas het uitvoeringsprogramma zo nodig aan.
16. Verantwoord jaarlijks aan de gemeenteraad in hoeverre de kwaliteitscriteria worden nageleefd door de eigen organisatie én de omgevingsdienst. Voor zover de kwaliteitscriteria niet zijn of konden worden nageleefd, dient hiervan gemotiveerd opgave te worden gedaan.